

2011-05-16

Dnr 43-2010:4942

Beslut för grundskola

efter tillsyn i Torskolan 7–9
i Torsås kommun

2011-05-16

2 (12)

Dnr 43-2010:4942

Torsås kommun
info@torsås.se

Rektorn vid Torskolan 7-9
lotta.elmbro@torsås.se

Tillsyn i Torskolan 7–9

Grundskola

Helhetsbedömning

Skolinspektionens tillsyn fokuserar på sådana faktorer som har betydelse för en god lärandemiljö och för elevernas möjligheter att uppnå kunskapsmålen. Granskningen avser inte att ge en heltäckande bild av tillståndet i skolan. Istället har en bedömning gjorts av i vilken utsträckning skolan, vid det aktuella granskningstillfället, avviker från de krav och förväntningar som uttrycks i skollag, läroplaner och övriga författningar som rör skolväsendet, inom de granskade områdena. Beskrivningarna och bedömningarna i detta beslut grundas på de dokument som Torskolan 7-9 och Torsås kommun skickat in, de verksamhetsredogörelser de lämnat, enkäter som elever, föräldrar och personal besvarat samt på de iakttagelser och intervjuer som genomförts vid besök i verksamheten.

Skolans kunskapsresultat, mätt genom slutbetygen i årskurs 9, behöver förbättras. Det är särskilt angeläget för skolan att stödja och stimulera pojkarna för att de ska nå så långt som möjligt i sin kunskapsutveckling.

Vårterminen 2010 var andelen elever behöriga till nationellt program och andelen elever som når målen i alla ämnen högre än genomsnittet i riket. Däremot låg skolans genomsnittliga meritvärde under genomsnittet i riket. Bakom skolans genomsnittsvärden döljer sig väsentliga skillnader i resultat mellan könen och mellan olika ämnen. Generellt sett når skolans flickor betydligt bättre resultat än skolans pojkar. Lägst är måluppfyllelsen i ämnena fysik och kemi, där ca en tiondel av skolans elever saknade betyg.

Rektorn och lärarna på Torskolan 7–9 har välfungerande rutiner för att följa upp måluppfyllelsen på både individ- och organisationsnivå. Arbetet har lett till att det nu finns en gemensam bild på skolan över det samlade kunskapsresultatet och att åtgärder kan genomföras på skolnivå för att förbättra måluppfyllelsen. Exempelvis har låga resultat i de naturorienterade ämnena föranlett en omfördelning av timmar så att mer tid nu läggs på dessa ämnen. Skolans dokumentation över elevernas kunskapsutveckling

2011-05-16

3 (3)

Dnr 43-2010:4942

ing, i form av individuella utvecklingsplaner med skriftliga omdömen, behöver emellertid förbättras.

I skolan strävar rektorn och lärarna efter att alla eleverna ska nå målen i årskurs 9. Särskilt stöd ges och åtgärdsprogram utarbetas i alla ämnen. Genom den så kallade valtiden, som utgörs av skolans val och elevens val, får eleverna ta ett eget ansvar för sina studier. Med stöd av mentorerna väljer eleverna vilka ämnen som de ska ägna mer tid åt för att nå målen och/eller fördjupa sina kunskaper. Detta ansvar behöver emellertid kompletteras med en ökad möjlighet för eleverna till inflytande över undervisningens arbetsformer och innehåll.

Det finns ämnen, exempelvis matematik, där flera elevgrupper undervisas av lärare som antingen saknar utbildning i ämnet alternativt inte har utbildning för åldersgruppen. Därför är det viktigt att rektorn organiserar verksamheter så att eleverna i så hög grad som möjligt undervisas av lärare med utbildning för respektive ämne och åldersgrupp.

Skolinspektionen har i tillsynen av Torskolan 7–9 identifierat följande brister som ska åtgärdas

- Trots vidtagna åtgärder ger inte skolan alla elever möjligheter att nå lägst målen att uppnå i samtliga ämnen (Läroplanen för det obligatoriska skolväsendet, förskoleklassen och fritidshemmet (Lpo 94), 2.2 Kunskaper, Mål att uppnå i grundskolan).
- Skolans individuella utvecklingsplaner med skriftliga omdömen motsvarar inte förordningarnas krav (7 kap. 2 § grundskoleförordningen, Lpo 94, 2.7 Bedömning och betyg).
- Rektorn och lärarna behöver arbeta mer aktivt för att öka elevernas möjlighet till inflytande (4 kap. 2 § skollagen, Lpo 94, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande).
- Skolans plan mot kränkande behandling är inte upprättad enligt skollagens krav (14 a kap. 8 § skollagen).
- Skolans skriftliga bedömningar motsvarar inte förordningens krav (7 kap. 9 § grundskoleförordningen).
- Språkval erbjuds inte i enlighet med förordningen (2 kap. 18 § grundskoleförordningen).
- Innehållet i beslut om elevs placering i särskild undervisningsgrupp och om anpassad studiegång motsvarar inte förordningens krav (5 kap. 5 och 10 §§ samt 8 kap. 1 § grundskoleförordningen).

2011-05-16

4 (3)

Dnr 43-2010:4942

Bedömningarna redovisas i bilaga 2.

Rektor och Torsås kommun har ansvar för att bristerna på Torskolan 7–9 åtgärdas. Redovisning av vidtagna åtgärder och påbörjat förbättringsarbete ska lämnas till Skolinspektionen. Av Skolinspektionens beslut rörande tillsynen av samtliga verksamheter i Torsås kommun (kommunbeslut) framgår när och på vilket sätt denna redovisning ska lämnas. Skolinspektionen förutsätter dock att rektorn och Torsås kommun snarast vidtar åtgärder för att rätta till bristerna.

Beslutet är fattat utifrån de bestämmelser som gällde vid beslutstillfället. Uppföljningen av detta beslut kommer dock att ske efter de skolförfattningar som börjar gälla den 1 juli 2011. Vid bedömningen av vidtagna åtgärder kommer därför hänsyn tas till hur författningarna eventuellt har ändrats.

I ärendets slutliga handläggning har deltagit undervisningsrådet Malin Lundquist och utredarna Josefin Brüde Sundin och Sofia Lindstrand.

På Skolinspektionens vägnar

Allan Westerdahl
Enhetschef

Eleonor Duvander
Undervisningsråd/Föredragande

Bilagor:

Bilaga 1 Allmänt om tillsynen och beskrivning av skolan

Bilaga 2 Tillsynsprotokoll och bedömningar för Torskolan 7–9

Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen genomför tillsyn i Torsås kommun under våren 2011. Vid tillsynen besöker Skolinspektionen samtliga skolor i kommunen. Skolinspektionen besökte Torskolan 7–9 den 23 mars 2011.

Varje skola får efter besöket ett beslut där iakttagelser och bedömningar som rör den granskade skolan redovisas.

När tillsynen har genomförts i hela kommunen sammanställs iakttagelser och bedömningar som rör huvudmannens ansvar för utbildningsverksamheten i kommunen i ett kommunbeslut. Skolinspektionen kommer att följa upp vilka åtgärder som vidtagits i anledning av påtalade brister.

Tillsynen inriktas mot fyra huvudområden: måluppfyllelse och resultat, pedagogisk ledning och utveckling av skolan, skolans lärandemiljö samt enskild elevs rätt. Bedömningarna av hur väl verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån skollagen, läroplaner och övriga författningar som rör skolväsendet.

Den nya skollagen trädde i kraft den 1 augusti 2010, men 1985 års skollag ska fortsätta att tillämpas fram till den 1 juli 2011. Det innebär att 1985 års skollag är utgångspunkten för Skolinspektionens tillsyn och granskning fram tills dess.

Underlaget för Skolinspektionens bedömning är dels dokument från kommunen och Torskolan 7–9, dels den information som samlats in under besöket. I Torskolan 7–9 intervjuades rektorn, lärare och elever. I underlaget ingår också en enkätundersökning riktad till elever, föräldrar och personal genomförd i Skolinspektionens regi hösten 2010. Även annan information om kommunen och skolan från Skolverkets nationella uppföljningssystem, eller som finns publicerad på annat sätt, har använts.

Rektorn har tagit del av och givits möjlighet att lämna synpunkter på sakuppgifter i rapporten.

Ytterligare information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats ([www.skolinspektionen.se/Tillsyn & granskning](http://www.skolinspektionen.se/Tillsyn%20och%20granskning)).

Beskrivning av skolan

Tabell 1: Antal elever på Torskolan 7-9

Torskolan 7-9	Antal elever
Grundskola	204

Källa: Uppgifter från skolan, april 2011

Torskolan 7-9 är belägen i kommunens centralort Torsås. Skolan är kommunens enda skola med årskurserna 7-9 och tar emot elever från kommunens fyra skolor med årskurserna 1-6. Eleverna kommer redan i årskurs 6 till Torskolan 7-9 för undervisning i hem- och konsumentkunskap och språkval.

Torskolan 7-9 har tre arbetslag, ett för varje årskurs. Arbetslaget följer eleverna under deras tre år på skolan. Varje arbetslag har en arbetslagsledare som ingår i skolans ledningsgrupp. Ledningsgruppen träffas en gång per vecka och leds av skolans rektor. Skolans rektor vikarierar under våren 2011 som förvaltningschef på halvtid. Därför finns det nu en vikarie för rektorn på halvtid.

I skolans kvalitetsredovisning och i intervjuer med ansvarig nämnd, förvaltning, rektor, lärare och elever framkommer att skolan är i stort behov av renovering. Ännu har dock inget formellt beslut om renovering fattats i kommunen.

Tillsynsprotokoll för Torskolan 7–9

Rutan under varje bedömningspunkt fylls endast i när Skolinspektionen bedömt att åtgärder behövs. Bedömningar och motiveringar för detta redovisas i det följande.

Måluppfyllelse och resultat

Kunskaper

Pedagogisk ledning och utveckling av skolan

Fokus på skolans uppdrag

Lärarnas bedömning och utvärdering

Rektorns ansvar för uppföljning och utvärdering

Skolans lärandemiljö

Fokus på lärande

Tillit till elevens förmåga

Trygghet och studiero

Enskild elevs rätt

Bedömning och betyg

Undervisningstid och val

Särskilt stöd

Studie- och yrkesvägledning

Avgifter

Rektorns beslutsfattande

Bedömningar och motiveringar

Huvudområde: Måluppfyllelse och resultat

Bedömningsområde: Kunskaper

Bedömning:

Trots vidtagna åtgärder ger inte skolan alla elever möjligheter att nå lägst målen att uppnå i samtliga ämnen

Författningsstöd:

Läroplan för det obligatoriska skolväsendet, förskoleklassen och fritidshemmet (Lpo 94), 2.2 Kunskaper

Motivering:

Skolans måluppfyllelse, mätt genom slutbetygen i årskurs 9, har fluktuerat de senaste fem åren. Vid jämförelse mellan resultaten år 2010 och resultaten år 2006 är dock måluppfyllelsen lägre år 2010. Samtidigt är skolans måluppfyllelse 2010, sett till andelen behöriga till nationellt program och andelen elever som når målen i alla ämnen, högre än genomsnittet i riket. Däremot ligger skolans genomsnittliga meritvärde under genomsnittet i riket.

Det genomsnittliga meritvärdet avspeglar hur höga betyg en skolas elever får. Ju fler elever som når de högre betygen, dvs VG och MVG, desto högre genomsnittligt meritvärde. År 2010 var skolans genomsnittliga meritvärde 203,9. Motsvarande genomsnittliga värde i riket var 208,8.

Generellt sett lyckas flickor betydligt bättre än pojkar på Torskolan 7–9. År 2010 var flickornas meritvärde 229,7 medan pojkarnas var 186,3. I jämförelse med riket lyckades också flickorna bättre i detta avseende och pojkarna betydligt sämre. I Torskolan 7–9 är andelen flickor som når målen i alla ämnen betydligt högre än andelen pojkar. År 2010 nådde 87,5 procent av skolans flickor målen och 73,9 procent av pojkarna.

En jämförelse av skolans resultat med rikets vad gäller måluppfyllelsen per ämne år 2010 visar att andelen elever med betyget MVG i Torskolan 7–9 är lägre än i riket i 11 av 17 ämnen. Måluppfyllelsen skiljer sig också åt mellan skolans flickor och pojkar när det gäller andel elever med betyget MVG. I 15 av 17 ämnen är det en betydligt högre andel flickor än pojkar som får det högsta betyget.

Huvudområde: Pedagogisk ledning och utveckling av skolan

Bedömningsområde: Lärarnas bedömning och utvärdering

Bedömning:

Skolans individuella utvecklingsplaner med skriftliga omdömen motsvarar inte förordningens krav

Författningsstöd:

7 kap. 2 § grundskoleförordningen

Motivering:

En individuell utvecklingsplan ska vara ett stöd för elevens lärande och sociala utveckling. Den ska dels innehålla skriftliga omdömen om elevens kunskapsutveckling, dels en planering av hur skolan ska arbeta för att eleven ska utvecklas så långt som möjligt i riktning mot de nationella målen.

I Torskolan 7–9 har alla elever en aktuell individuell utvecklingsplan med skriftliga omdömen. Inspektörerna har tagit del av några exempel och bedömer att dokumenten behöver förbättras.

Det finns skriftliga omdömen som håller god kvalitet men det finns också omdömen där endast en nulägesbild presenteras och vad som ska utvecklas saknas. Nulägesbilden beskriver ofta om eleven "när kunskapsmålen" eller vad eleven jobbar med samt provresultat inom olika ämnen, och inte elevens kunskaper och förmågor inom ämnet. Det som bör förtydligas är både vad eleven egentligen kan samt vad som ska utvecklas vidare för att eleven ska nå längre i sitt lärande.

Som exempel på ovanstående kan nämnas ett skriftligt omdöme för en elev i årskurs 7 där det i ett ämne under rubriken kunskapsmål anges: "Bra närvaro men varit sjuk några gånger. Arbetar bra!" I samma omdöme anges under rubriken förslag på att utveckla: "Bra nu". För samma elev i ett annat ämne anges under rubriken kunskapsmål: "Klarar målen för G i dagsläget". Förslag på vad eleven ska utveckla saknas.

Även i den framtidsfokuserade delen av de individuella utvecklingsplanerna beskrivs vad eleven ska göra, exempelvis att eleven ska "jobba på", "öva mer på läxorna", "aktiviteten på vissa lektioner". Vilka kunskaper och förmågor som ska utvecklas genom aktiviteterna framgår inte. Skolans ansvar framgår endast mycket övergripande genom formuleringar som "uppmuntra" samt "hjälpa och stötta på fast och rörlig tid".

För det fortsatta arbetet, se gärna Skolverkets skrift "IUP-processen – Arbetet med den individuella utvecklingsplanen med skriftliga omdömen", avsnittet om lokal pedagogisk planering (s. 11-31).

Huvudområde: Skolans lärandemiljö**Bedömningsområde: Fokus på lärande****Bedömning:**

Rektorn och lärarna behöver arbeta mer aktivt för att öka elevernas möjlighet till inflytande över utbildningens utformning

Författningsstöd:

4 kap. 2 § skollagen

Lpo 94, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande

Motivering:

Genom elevintervjun framkommer att eleverna ges möjlighet att göra olika val i fråga om arbetsformer. Enligt eleverna skiljer det sig emellertid åt mellan lärarna i vilken mån de ger eleverna möjlighet att påverka undervisningen. Eleverna framhåller vissa lärare som i sin undervisning tar hänsyn till att eleverna har olika kunskaper och sätt att lära. Dessa lärare uppmuntrar också att eleverna i sina egna val av arbets- och redovisningssätt ska styras av sitt eget sätt att lära. Andra lärare efterfrågar sällan elevernas synpunkter på undervisningen utan lägger upp undervisningen helt på egen hand.

Lärarna beskriver i intervjun hur de på olika sätt ser till att eleverna får inflytande över arbetsformer och undervisningens innehåll. Flera lärare menar dock att de tidigare var bättre på att planera undervisningen tillsammans med eleverna men att de nu har fått mer att göra och att målen att uppnå nu styr undervisningen i högre grad.

I skolans kvalitetsredovisning för läsåret 2009/2010 beskrivs de formella forum som finns på skolan för att främja elevdemokrati; klassråd, elevråd och idrottsförening medan elevernas inflytande på det inre arbetet i skolan inte berörs.

Huvudområde: Skolans lärandemiljö**Bedömningsområde: Trygghet och studiero****Bedömning:**

Skolans plan mot kränkande behandling är inte upprättad enligt författningarnas krav

Författningsstöd:

14 a kap. 8 § skollagen

Motivering:

Torskolan 7–9 har en plan mot kränkande behandling som huvudsakligen motsvarar författningens krav. I planen redovisas en kartläggning och nulägesanalys över situationen på skolan. Exempelvis anges att "en femtedel av eleverna anser att det finns andra elever på skolan som är speciellt otrevliga mot dem själva eller andra elever på skolan". De åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling är emellertid mycket allmänt hållna, exempelvis att skolan har livskunskap på schemat och att det bland eleverna finns kamratstödjare. Vilka specifika åtgärder som skolan avser att påbörja och genomföra under det kommande året utifrån nulägesanalysen över situationen på skolan framgår inte.

Se vidare Skolverkets allmänna råd om att främja likabehandling och förebygga diskriminering, trakasserier och kränkande behandling (SKOLFS 2009:38).

Huvudområde: Enskild elevs rätt**Bedömningsområde: Bedömning och betyg****Bedömning:**

Skolans skriftliga bedömningar motsvarar inte förordningens krav

Författningsstöd:

7 kap. 9 § grundskoleförordningen

Motivering:

Enligt grundskoleförordningen ska, om en elev inte når upp till de mål i ett ämne som enligt kursplanen ska ha uppnåtts i slutet av det nionde skolåret, betyg inte sättas i ämnet. Istället ska en skriftlig bedömning av elevens kunskaper i ämnet ges.

På Torskolan 7–9 utarbetar lärarna skriftliga bedömningar men dessa varierar i kvalitet. Skolinspektionen har tagit del av några skriftliga bedömningar utarbetade enligt förordningens krav men också en skriftlig bedömning som har brister. I denna bedömning beskrivs enbart vilka kunskaper som eleven saknar.

Huvudområde: Enskild elevs rätt**Bedömningsområde: Undervisningstid och val****Bedömning:**

Språkval erbjuds inte i enlighet med förordningen

Författningsstöd:

2 kap. 18 § grundskoleförordningen

Motivering:

Enligt grundskoleförordningen ska skolan som alternativ till franska, spanska och tyska bland annat erbjuda svenska och engelska samt det språk eleven har rätt till modersmålsundervisning i, svenska som andraspråk för elever som i övrigt får undervisning i ämnet, och teckenspråk.

På Torskolan 7–9 erbjuds en kombination av svenska och engelska, kallad SVEN, och elever som inte läser ett modernt språk läser denna kombination. Enligt rektorn har eleverna möjlighet att läsa enbart svenska eller engelska men informeras inte om detta, vilket inte är i enlighet med förordningen.

Huvudområde: Enskild elevs rätt**Bedömningsområde: Rektorns beslutsfattande****Bedömning:**

Skolans beslut om elevs placering i särskild undervisningsgrupp och om anpassad studiegång motsvarar inte i alla delar författningarnas krav

Författningsstöd:

5 kap. 5 § grundskoleförordningen
5 kap. 10 § grundskoleförordningen
8 kap. 1 § grundskoleförordningen

Motivering:

I grundskoleförordningen anges att särskilt stöd, om det finns särskilda skäl, får ges i en särskild undervisningsgrupp. Styrelsen ska efter samråd med eleven och elevens vårdnadshavare besluta i fråga om elevens placering i en särskild undervisningsgrupp. Beslut om placering i särskild undervisningsgrupp får överklagas till Skolväsendes överklagandenämnd.

Det framgår också av grundskoleförordningen att om en elev inte kan få utbildning som i rimlig grad är anpassad efter elevens situation och förutsättningar, får styrelsen efter att ha hört elevvårdskonferensen besluta om anpassad studiegång. Därvid får avvikelser göras från timplanen.

I Torsås kommun är beslut om elevs placering i särskild undervisningsgrupp och om anpassad studiegång delegerat från styrelsen till rektorerna att fatta.

I Torskolan 7–9 har några elever som går i grundskolan sin huvudsakliga undervisning i en särskild undervisningsgrupp, den så kallade Resursgruppen. Beslut om placering fattas i samband med en elevvårdskonferens och av protokollet framgår rektorns beslut. Beslutet saknar emellertid information om att det får överklagas till Skolväsendets överklagandenämnd.

I Torskolan 7–9 finns elever med anpassad studiegång. Beslut fattas i samband med en elevvårdskonferens och av protokollet framgår aktuella avvikelser från timplanen. De avvikelser från timplanen som görs är alltför generellt beskrivna. Bland annat framgår inte under vilken period eleven ska ha anpassad studiegång, vilka pedagogiska överväganden som gjorts eller när beslutet ska följas upp.

Skolinspektionen har vid bedömningen utgått från förvaltningslagens bestämmelser.